

12. května 2017

Posudek oponenta diplomové práce

studentka: Bc. Jana Tošnerová
název: Má dítě vzniklé uměle, z darovaných gamet, přirozené právo na poznání svých biologických rodičů?

studijní obor: Etika v sociální práci

Práce se zaměřuje na dnes vysoce aktuální téma spojené s možnostmi umělého oplodnění spojeného s dárcovstvím mužských nebo ženských gamet. Toto téma je vzhledem k vývoji medicíny a jejích možnostech relativně nové, takže jednak nejde o starou a mnohokrát probíranou věc, jednak téma vyžaduje orientaci nejen v oblasti filosofie a etiky, ale i medicíny a práva. Práce je rozložena do čtyř hlavních kapitol s následující diskusí. Klíčovou pasáží je 3. kapitola zaměřená na etické otázky.

Práce je psána s velkou pečlivostí a srozumitelností. Používá celou řadu faktů, citací, komentuje existující diskuse a uvádí vše do vzájemných souvislostí. Tím rozhodně nechci říci, že je práce pouhým eklektickým souhrnem, kde jsou vedle sebe uváděny různé postoje různých autorů bez hlubší reflexe. Tomuto nebezpečí se práce naopak vyhnula. Autorka je spíše v roli průvodkyně poměrně náročným tématem a různých diskusí k němu. Vlastní postoje projevuje v rozumné míře a s přijatelnou jasností a odůvodněním průběžně v kontextu jednotlivých problémů. To samozřejmě vrcholí v páté kapitole, která je diskusí celé práce.

Kapitolu zaměřenou na výzkum klientů reprodukční kliniky pokládám za doplňující a dokreslující součást práce, nikoli za její konstitutivní část. Po pravdě řečeno by ji šlo vynechat a kvalita práce by tím nijak neutrpěla. Vzhledem ke své specializaci se zdržuji hodnocení kvality výzkumu (jakkoli mám o smyslu podobných výzkumů jisté pochybnosti) a ve svém závěrečném hodnocení se soustředím pouze na etickou část práce.

Práci pokládám za velmi zdařilou, a pokud studentka práci dobře prezentuje při obhajobě a prokáže schopnost kritické diskuse, navrhuji hodnotit ji stupněm nejvyšším.

Otázky k obhajobě:

Hned první věta práce říká, že „člověk je **v neteologických koncepcích** považován za pána tvorstva.“ Jak by autorka odpověděla na námitku, že se teologickým koncepcím občas předhazuje právě to, že **považuje** člověka za pána tvorstva (takto argumentují např. mnozí zastánci ekocentrismu nebo biocentrismu proti údajnému silnému antropocentrismu křesťanů) a z toho plyne i praxe vykořisťování přírody.

Na s. 21 se na začátku druhého odstavce říká, že lze asistovanou reprodukci považovat za „vítězství medicíny nad přírodou.“ Jak vidí autorka roli medicíny vzhledem k přírodě (přirozeným procesům a stavům)? Jde o boj s přírodou, nebo o pomoc přírodě a proč?

Tomáš Machula
Tomáš Machula